

HEDEMORA KOMMUN
kommun@hedemora.se

2023-11-22

1 (14)

Dnr SI 2023:6392

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning av
anpassad grundskola vid Fyrklöverskolan
i Hedemora kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av Fyrklöverskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från regelbunden kvalitetsgranskning till planerad kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fem områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Fyrklöverskolan anpassad grundskola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn breddar skolans resultatuppföljning samt använder denna uppföljning som en grund för en bred analys och träffsäkra förbättringsåtgärder.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet.

Bedömning och betyg

Skolan bedriver i flera delar ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att samtliga lärare som undervisar i den anpassade grundskolan ges möjligheter att samverka i bedömningsfrågor.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i låg utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, och utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att huvudmannen gör en självständig uppföljning och analys av verksamhetens resultat för att kunna ta ställning till om syftet med utbildningen uppfylls.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2 december 2024 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:6392) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 4, 5, 9–10 §§, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ och 11 kap. 2-3, 5, 8, 13 § skollagen (2010:800).

Läroplan för anpassade grundskolan (Lgra22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet för att skapa en tillgänglig lärmiljö samt verkar för att personalen har den kompetens som krävs eller får den kompetensutveckling som behövs. Rektorn följer upp undervisningens kvalitet och fördelar resurser för att möta verksamhetens behov. Rektorn genomför även förbättringsåtgärder men dessa baseras inte på en bred uppföljning och analys av skolans olika resultat.

Rektorn leder och organiserar en tillgänglig lärmiljö och kompetensutveckling av personalen

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet så att förutsättningar skapas för en tillgänglig lärmiljö som är flexibel och anpassad efter elevernas behov och förutsättningar. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att rektorn organiserar verksamheten så att den innehåller kontinuitet men också flexibla anpassningar så att eleverna kan nå så långt som möjligt både kunskapsmässigt och socialt. Det framgår i samtliga intervjuer att skolan organiserar för flexibla lösningar kring ämnen, ämnesområden och möjligheter att läsa ämnen inom grundskolan. I intervjuer med lärare, elevassistenter och under lektionsobservationer framkommer att lärverktyg och hjälpmedel används på ett medvetet sätt i undervisningen, att den fysiska miljön är anpassad för elevernas förutsättningar samt att lärarna diskuterar attityder och normkritik med eleverna.

Av granskningen framgår vidare att rektorn följer upp lärares och elevassistenters kompetenser samt vilket behov av kompetensutveckling som finns på skolan.

Personalen genomgår en utbildning i alternativ och kompletterande kommunikation (AKK) och till våren planeras en kompetensutbildning utformad tillsammans med Specialpedagogiska myndigheten (SPSM). Vidare möjliggör rektorn för lärare att vidareutbilda sig till speciallärare med specialisering mot intellektuell funktionsnedsättning. Det framgår vidare i intervjuer med rektorn och elevhälsan att det finns en elevhälsoorganisation som tagit fram rutiner för handledning och utbildning av elevassistenterna. Det framkommer också att nyanställd personal får en introduktion till anpassade grundskolans verksamhet med fokus på de elever man ska arbeta med.

Rektorns uppföljning och analys av skolans resultat är begränsad

Granskningen visar att rektorn gör vissa bedömningar av undervisningens kvalitet och om syftet med utbildningen uppfylls, men uppföljningen och analysen av skolans resultat är begränsade. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att rektorn gör uppföljningar av undervisningens kvalitet genom sporadiska lektionsbesök och i dialoger med lärarna. Det framgår i rektorsintervjun att rektorn sammanställer elevernas progression i ett eget dokument samt har nyligen börjat följa lärarnas dokumentation av elevernas progression i skolans digitala plattform. Dock framgår att rektorn inte skaffar sig en övergripande bild av variationer mellan elevgrupper, ämnen och ämnesområden eller elevernas upplevelse av trygghet för att bilda sig en uppfattning om ifall verksamheten uppfyller utbildningens syfte. Av granskningen framgår därmed att uppföljningen inte är tillräckligt bred vilket försvårar arbetet med att analysera om syftet med utbildningen uppfylls samt försvårar beslut om träffsäkra förbättringsåtgärder och fördelning av resurser.

Av granskningen framkommer vidare att rektorn genomför förbättringsåtgärder men dessa baseras inte på en bred uppföljning och analys av skolans olika resultat. Det framkommer i rektors- och elevhälsointervjuerna att rektorn har inlett en rad förbättringsåtgärder som syftar till att öka samsynen bland personalen och skapa gemensamma rutiner. Det framgår att rektorn har initierat ett arbetslag specifikt för lärarna på den anpassade grundskolan samt samlat en elevhälsa med fokus på den anpassade grundskolans elever som genomför särskilda elevhälsomöten vilka specifikt lyfter den anpassade verksamheten. Det framgår vidare att rektorn har genomfört en omorganisering av lokalerna som möjliggjort en utökning av verksamheten till fyra elevgrupper. Vidare framkommer i intervjuer med lärarna att rektorn regelbundet för enskilda samtal med lärarna samt fattar beslut kring hur resurser ska fördelas.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn breddar skolans resultatuppföljning samt använder denna uppföljning som en grund för en bred analys och träffsäkra förbättringsåtgärder.

Skolinspektionens granskning visar att rektorns uppföljning inte är tillräckligt bred vilket försvårar arbetet med att analysera om syftet med utbildningen uppfylls samt försvårar beslut om träffsäkra förbättringsåtgärder och fördelning av resurser.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn baserar uppföljningen utifrån ett brett underlag där elevernas progression, upplevelse av trygghet samt undervisningens genomförande och förutsättningar ingår. Då det saknas offentlig statistik för den anpassade grundskolan och elevgrupperna är små, behöver skolenheten göra egna sammanställningar av elevernas kunskapsutveckling för att kunna synliggöra deras upplevelse av verksamheten. Underlaget behöver vara så pass brett att det är möjligt att göra bedömningar av vilka av läroplanens uppdrag som skolan arbetar mer och mindre bra med, om det finns något av syftena med utbildningen som det är svårare för skolan att leva upp till samt om eleverna upplever trygghet och studiero. Rektorns analys av det insamlade materialet kan innebära en studie av skillnader och variationer mellan de olika elevgrupperna och/eller mellan ämnen och ämnesområden för att identifiera styrkor och utvecklingsbehov. I kvalitetsarbetet bör lärare delta i analysarbetet. Vad gäller trygghetsresultaten bör inhämtningen genomföras på ett för skolformen anpassat sätt där eleverna även deltar i analysarbetet genom att ges möjlighet att uttrycka sina åsikter i samband med att resultaten följs upp. För att kvaliteten i skolans undervisning ska utvecklas krävs att verksamheten ständigt prövas, att resultaten följs upp och utvärderas över tid samt att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete ger förutsättningar för att sätta in träffsäkra utvecklingsinsatser efter anpassade grundskolans unika behov. Därmed kan rektorn avgöra om syftet med utbildningen uppfylls och eventuellt vidta åtgärder och fördela resurser där utvecklingsbehov bedöms finnas.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 §, 11 kap. 2, 6 och 11 §§ skollagen.

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1

Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8

Rektorns ansvar och 3. Kursplaner.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att undervisningen är varierad med en balans mellan olika uppgifter och aktiviteter som utformats på både grupp- och individnivå. Undervisningen är utformad för att stimulera elevernas lärande på en lämplig nivå och bidra till deras progression. Eleverna ges ett aktivt stöd av lärare i att komma igång och upprätthålla sitt engagemang under lektionerna. Undervisningen är strukturerad, har ett logiskt flöde och ett tydliggjort syfte samt följer en struktur som är bekant för eleverna.

Undervisningen är varierad, stimulerande och eleverna ges ett aktivt stöd

Granskningen visar att eleverna får en god undervisning som är varierad och anpassad efter deras olika förutsättningar och behov. Av Skolinspektionens lektionsobservationer och lärarintervju framgår att lärarna varierar sin undervisning på lämplig nivå och använder olika metoder för att balansera genomgångar, gemensamt och enskilt arbete. I intervjuer beskriver både lärare och elever att eleverna arbetar på olika sätt och att undervisningen nivåanpassas för att gynna elevernas progression. Lärare och elevassistenter beskriver i intervjuer att de regelbundet ger individanpassat stöd så att eleverna bibehåller sitt engagemang. Vidare beskriver lärarna att fokus ligger på att genomföra en undervisning som bibehåller elevernas motivation och engagemang. Lärarna utgår exempelvis från elevernas intressen och lägger stor vikt vid att berömma och motivera eleverna vilket också framgår av Skolinspektionens lektionsobservationer. I intervjuer med lärare och elever samt i lektionsobservationer framgår att tydliga beskrivningar och förklaringar ges i undervisningen, för att hjälpa eleverna att förstå. Vid observationer framkommer vidare att undervisningen genomförs så att eleverna kommer igång med arbetsuppgifter och får aktivt stöd vid behov. Av granskningen framgår även att olika hjälpmedel, såsom teckenstöd och bildstöd, används genomgående för att skapa goda förutsättningar för elevers lärande, vid sidan av individanpassade hjälpmedel. Detta bekräftas även av eleverna.

Av granskningen framgår vidare att det finns ett väl fungerande samarbete mellan lärare och elevassistenter som leder till goda anpassningar och avvägningar utifrån elevernas kunskapsnivåer. Det framgår i intervjuer att lärare och elevassistenter kommunicerar regelbundet kring elevernas individuella uppgifter och deras progression. Vidare beskrivs att det lärande som sker på och utanför lektionerna, tas till vara i de samtal som sker i möten mellan lärare och elevassistenter. I intervjuer med lärare och elevassistenter framgår dock att både lärare och elevassistenter önskar mer handledning från elevhälsan vad gäller anpassningar av undervisningen.

Undervisningen är strukturerad, anpassad och syftet med lektionerna förmedlas till eleverna

Granskningen visar att lärarna har en god förmåga att skapa en strukturerad undervisning som är bekant för eleverna. Av granskningen framkommer att lärarna använder information på tavlan, bildstöd och tidshjälpmedel på ett strukturerat sätt. Eleverna beskriver i intervjuer att de vet vad de ska göra på lektionerna, och vid Skolinspektionens lektionsobservationer är det tydligt att eleverna är bekanta med lektionernas upplägg. Av lektionsobservationer framgår också att undervisningen genomförs i tydliga steg där inledning, genomförande och lektionsavslut är framträdande på alla lektioner.

Av granskningen framgår vidare att eleverna har goda möjligheter att lära tillsammans och att syftet tydliggörs i undervisningen. Lärarna anpassar undervisningen för eleverna så att de får möjlighet att både arbeta enskilt och tillsammans med andra beroende på elevernas förmågor. I intervjun beskriver lärarna hur eleverna samarbetar exempelvis genom att följa recept eller spela spel tillsammans. Under Skolinspektionens lektionsobservationer förekommer moment där eleverna ges möjlighet att lära tillsammans men också moment där undervisningen individanpassas efter eleven. Av granskningen framgår även att syftet med undervisningen planeras med utgångspunkt i styrdokumentet. Lärarna beskriver i intervju att en viktig del av undervisningen är att utgå från elevernas frågor och intressen, bygga vidare på det och på så vis tydliggöra syfte och mål med olika arbetsmoment. Av observationer och intervjuer med elevassistenter och lärare framgår vidare att elevassistenterna får information om syfte och mål med undervisningen, vilket bidrar till ett riktat stöd till eleverna.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Författningsstöd

1 kap. 4–5 och 10 §§, 3 kap. 2 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§ och 11 kap. 2 § skollagen. Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att eleverna ges förutsättningar till aktivt deltagande i samhällslivet genom att de får konkreta erfarenheter av närsamhället. Skolan bidrar även till att utveckla elevernas digitala kompetens och motverkar att eleverna begränsas av traditionella föreställningar om könsnormer. Vidare framgår att skolan bedriver ett främjande och förebyggande arbete för att säkra tryggheten för eleverna.

Skolan har ett planerat arbete för att ge eleverna förutsättningar att aktivt delta i samhället

Granskningen visar att skolan har ett planerat arbete för att ge eleverna förutsättningar till aktivt deltagande i samhällslivet samt förbereder eleverna för en digitaliserad vardag. I intervjuer med lärare, elever och elevassistenter framkommer att den anpassade skolan har varit integrerad under lång tid tillsammans med den närliggande grundskolan och att de båda skolorna genomför flera aktiviteter tillsammans. Det framgår vidare att eleverna deltar i olika former av aktiviteter i närmiljön i form av längre utflykter, stadsvandringar, friluftsdagar och besök i bibliotek och parker. Aktiviteterna genomförs på initiativ av lärare och elevassistenter. Det framgår vidare att eleverna får ta del av olika kulturevenemang och fritidsaktiviteter via ett statsbidrag som syftar till att förse elever med kulturella och konstnärliga uttryck i skolan. Det framgår i intervjuer med elever och elevassistenter att eleverna också är delaktiga i planeringen av diverse projekt. Eleverna har exempelvis bakat och bjudit elever på grundskolan och den anpassade grundskolan på bakverk samt genomfört en dockteater som visats upp för andra elever. Det framkommer i intervjuerna att båda aktiviteterna ger eleverna konkreta erfarenheter. Det framgår vidare att eleverna på den anpassade mellanstadieskolan gör regelbundna besök på kommunens anpassade högstadieskola som en del av förberedelsen inför övergången till anpassat högstadium. I lärar- och elevintervjuer framkommer också att det förs regelbundna diskussioner med eleverna om respekt för allas lika värde och andra värdegrundsfrågor med utgångspunkt i elevernas vardag. Av granskningen framgår

vidare att skolan arbetar med att utveckla elevernas digitala kompetens. Samtliga elever har tillgång till digitala verktyg och av intervjuer och lektionsobservationer framgår att eleverna använder digitala verktyg i olika undervisningssituationer. I lärar- och elevhälsointervjuer framkommer vidare att elevhälsan lyfter källkritiska och normkritiska aspekter när eleverna ska utveckla sin digitala kompetens. Vidare beskriver lärarna att skolans samarbete med vårdnadshavare också skapar förutsättningar för eleverna att utveckla sin digitala kompetens.

Det framgår vidare i granskningen att den anpassade grundskolan är en del av den studie- och yrkesvägsplan som tagits fram i kommunen. Dock framgår inte att en studie- och yrkesvägledare är kopplad till undervisningen på den anpassade skolan. Skolinspektionen vill betona vikten av att en studie- och yrkesvägledaren tydligt kopplas till verksamheten. Även om en studie- och yrkesvägledare inte är fysiskt närvarande i verksamheten kan funktionen ändå ge lärarna tillgång till kompetensutvecklande material och stöd i den dagliga verksamheten.

Skolan arbetar för att skapa trygghet i sociala sammanhang

Granskningen visar att det pågår ett arbete på skolan med att stärka tryggheten för eleverna på skolan, där eleverna också deltar i sociala sammanhang utanför den egna undervisningsgruppen. I samtliga intervjuer beskrivs samstämmigt att tryggheten på skolan är god. Elevernas upplevda trygghet kartläggs framför allt genom samtal med eleverna men också genom enkäter som vårdnadshavarna svarar på. Den anpassade skolan delar skolgård och lokaler med grundskolan vilket gör att eleverna till viss del interagerar med andra elever då de leker och möts i lokaler eller på skolgården. Av granskningen framgår vidare att skolan bedriver ett främjande och förebyggande trygghetsarbete. I intervjuer med lärare och elevassistenter framkommer att skolan genomför flera insatser som har ett tydligt trygghetsskapande syfte där fokus ligger på relationsskapande aktiviteter. I intervjuer med lärare och elevassistenter framkommer att eleverna uppmuntras vara delaktiga i planering och organisering av aktiviteter som inkluderar båda skolorna, vilket stärker tryggheten för eleverna. Skolans främjande arbete kommer även till uttryck i en tydlig struktur för hur skoldagen ser ut med välbekanta rutiner och väl kända vuxna kring eleverna. Av intervjuer framkommer vidare att lärarna och elevassistenterna regelbundet möts i schemalagda planeringsmöten. I lärarintervjun och under Skolinspektionens lektionsobservationer framgår att lärarna gör flera anpassningar för att främja tryggheten för eleverna, till exempel vid förändringar som orsakar oro i elevgruppen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§, 3 kap. 3, 5 och 7 §§ och 11 kap. 2, 3, 5, 11, 15–17, 19–23 §§ skollagen.

10 kap. 11 § skolförordningen.

Lgr22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.7 Bedömning och betyg och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan bedriver i flera delar ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling och återkopplar kontinuerligt till eleverna på ett framåtsyftande och anpassat sätt. Utifrån bedömningen genomför lärarna nödvändiga anpassningar av undervisningen och styrdokumentens krav är utgångspunkt för lärarna vid bedömning. Lärarna saknar dock möjligheter att regelbundet samverka kring bedömningsfrågor.

Lärarna bedömer fortlöpande elevernas kunskapsutveckling och återkopplar till eleverna

Granskningen visar att lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling, återkopplar till eleverna samt använder bedömningen för att anpassa sin undervisning. I lärarintervjuer framgår att lärarna använder nationella bedömningsstöd och andra kartläggningar för att följa elevernas progression. Elevernas progression dokumenteras och rektorn har tillgång till lärarnas dokumentation i skolans digitala plattform. I intervjuer med lärare och elevassistenter framkommer att lärarna stämmer av med elevassistenterna vid planeringsmöten, och får då ta del av ytterligare information om elevernas kunskapsutveckling. Elevernas individuella utvecklingsplan följs upp i samband med utvecklingssamtal och återkopplas då framåtsyftande. Det framkommer vidare att lärarna återkopplar även regelbundet till eleverna i den dagliga undervisningen.

Samtliga lärare samverkar inte i bedömningsfrågor

Granskningen visar att alla lärare inte har samma möjligheter att samverka kring bedömningsfrågor. Det framkommer i lärar- och rektorsintervjuer att rektorn inte har organiserat så att alla lärare har möjlighet att samverka kring bedömningsfrågor.

Lärarna säger i intervjun att de på eget initiativ genomför spontana kollegiala samtal om bedömning samt att de samverkar kring styrdokumentet och bedömningskriterierna värdeord. Det framgår vidare att de lärare som har delat tjänst med grundskolans verksamhet oftast inte ingår i dessa samtal. Det framgår i intervju med rektorn att skolan har viss samverkan med två andra skolor i kommunen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att samtliga lärare som undervisar i den anpassade grundskolan ges möjligheter att samverka i bedömningsfrågor.

Granskningen visar att rektorn till viss del ger förutsättningar för samverkan kring bedömningsfrågor för lärare på skolan men att möjligheten för att gemensamt diskutera och samverka kring bedömning är olika för olika lärare. Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser över möjligheten för samverkan i bedömningsfrågor för alla lärare som undervisar i anpassade grundskolan. Det är av stor betydelse att även lärare som endast delvis undervisar i den anpassade grundskolan ges möjlighet till samverkan med övriga lärare inom skolformen så att skolformsspecifik kunskap om styrdokumentet kan utvecklas. Denna samverkan kan med fördel ha fokus på styrdokumentet så att lärarna utvecklar en samsyn kring kunskapskravens innebörd och samtidigt utvecklar sin bedömarkompetens inom anpassade grundskolan. Detta i syfte att stödja en likvärdig bedömning och höja kompetensen i bedömningsfrågor.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

1 kap. 4 och 9–10 §§, 2 kap. 8–8 a, 11–13, 18, 25, 29 (undantag finns i 2 kap. 11 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare) och 34–36 §§, 4 kap. 3 och 8 §§ och 11 kap. 2 och 5 §§ skollagen.
Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, - Skolans uppdrag och - Varje skolas utveckling, 2.2 Kunskaper, 2.5 Övergång och samverkan, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen stödjer i låg utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, och utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att huvudmannen ger stöd till rektorn för att leda och utveckla verksamheten, dock utgår stödet till rektorn i liten

omfattning från huvudmannens självständiga kännedom om skolenheten. Vidare genomför huvudmannen endast begränsade insatser som gynnar elevernas kontakter med omgivande samhälle. Huvudmannen följer inte självständigt och systematiskt upp verksamhetens kvalitet och förutsättningar vilket gör det svårt för huvudmannen att avgöra om syftet med utbildningen uppfylls.

Huvudmannen ger ett visst stöd till rektorn men underlättar inte kontakt med omgivande samhälle

Granskningen visar att huvudmannen erbjuder rektorn en del stöd vad gäller ledning och utveckling av verksamheten. I intervju med huvudmannen och rektorn framkommer att huvudmannen har gett rektorn stöd i form av en anpassning av elevhälsans funktioner. I intervju med rektorn framkommer vidare att huvudmannen organiserar för samverkan mellan kommunens rektorer i ett rektorsnätverk.

Det framgår vidare i granskningen att huvudmannen inte arbetar aktivt för att underlätta samverkan med omgivande samhälle. Flera aktiviteter som genomförs på skolan initieras och leds av personalen på den anpassade grundskolan. Huvudmannen arrangerar samverkan i form av ett statsbidrag som syftar till kulturella aktiviteter, men ser inte till att skolan har tillgång till studie- och yrkesvägledare och de långsiktiga initiativen för att gynna kontakter med omgivande samhälle är begränsade.

Huvudmannen följer inte självständigt upp anpassade grundskolans resultat

Granskningen visar att huvudmannen ger förutsättningar för undervisningens planering och genomförande men gör inte självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet. Det framkommer i intervjuerna att huvudmannen och rektorn att på rektorns initiativ har dialoger förts kring skolans lokaler, behov av lärmiddel och utrustning samt personalens kompetens. Vidare framkommer att resursfördelningen diskuteras utifrån rektorns perspektiv och att huvudmannen är medveten om att behörigheten bland personalen behöver förbättras, vilket rektorn har föreslagit. Av granskningen framgår vidare att huvudmannen saknar ett systematiskt och självständigt arbete med att följa upp och analysera resultaten på den anpassade grundskolan. Huvudmannen saknar därmed underlag för att kunna bedöma verksamhetens kvalitet och om syftet med utbildningen uppfylls. I intervju med huvudmannen framgår att huvudmannen inte följer upp några resultat från verksamheten på egen hand utan förlitar sig i huvudsak på rektorns bedömningar av skolans kvalitet. Det framkommer i intervju med huvudmannen att det i nuläget inte genomförs några regelbundna kvalitetsdialoger med skolans rektor men att huvudmannen planerar detta.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att huvudmannen gör en självständig uppföljning och analys av verksamhetens resultat för att kunna ta ställning till om syftet med utbildningen uppfylls.

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannens uppföljning och bedömning av verksamhetens kvalitet och förutsättningar är begränsad. Huvudmannen har det övergripande ansvaret för att verksamheten uppfyller de nationella målen och i det ansvaret ligger att arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen. En förutsättning för att kunna göra detta är att huvudmannen skapar sig en självständig bild av verksamhetens resultat. Det är av vikt att huvudmannen inte nöjer sig med återkoppling endast från rektorn. Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen gör en självständig bedömning av verksamhetens kvalitet och om syftet med utbildningen uppfylls. En sådan resultatsammanställning av verksamheten kräver någon form av redovisning som kan möjliggöra att huvudmannen får syn på svagheter som kan finnas vad gäller centralt innehåll, kunskapskrav och upplevd trygghet. Här kan underlag som närvaro, inkomna klagomål, anmälningar om kränkande behandling och antal åtgärdsprogram fungera som del av underlaget. Uppgifter om vad elever gör efter att de lämnat skolan kan också bidra till att kontrollera att syftet med utbildningen uppnås. Underlagen är viktiga också för att avgöra ifall det behövs förändringar i tilldelning av resurser. En anpassad uppföljning, analys och dokumentation behövs så att det fungerar för anpassade grundskolans verksamhet. Detta, i kombination med fler verksamhetsbesök, kan ge huvudmannen bättre förutsättningar att göra egna bedömningar av verksamhetens kvalitet som är specifika och ändamålsenliga för anpassade grundskolan.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet är fattat av Indra Kullenberg, utredare.

I den slutgiltiga handläggningen har Anna Cervell, utredare (föredragande) och Janette Örning Alm, utredare, medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- En gruppintervju med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med elevassistenter.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En gruppintervju med representanter för huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden, respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder och styr rektorn skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning, analys och förbättringsåtgärder och hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att utvecklas så långt som möjligt? I detta område granskas om undervisningen är varierad och stimulerande samt om den är strukturerad.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet? I detta område granskas hur skolan arbetar med social delaktighet och att skapa trygghet.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning bedrivs ett regelbundet och systematiskt arbete med att bedöma, analysera och dokumentera elevernas kunskaper i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling? I detta område granskas hur skolan arbetar med fortlöpande bedömning och samverkan i bedömningsarbetet.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning? I detta område granskas huvudmannen som självständig aktör, om det sker ett långsiktigt och systematiskt utvecklingsarbete, huvudmannens behovsanpassade stöd till rektor och om det sker en samverkan mellan skolformer och det omgivande samhället.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 26 oktober 2023. Besöket genomfördes av Anna Cervell och Janette Örning Alm.

Fyrklöverskolan anpassad grundskola är en kommunal skola belägen i Hedemora kommun. Verksamheten omfattar anpassad grundskola årskurs 1-6. Vid tiden för granskningen går 18 elever på skolan.